

Ultraäänitutkimukset

Sirkka Liukkonen

Naistentautien ja synnytysten
erikoislääkäri

Mehiläinen

ULTRAÄÄNI LÄÄKETIETEESSÄ

I DIAGNOSTISET SOVELLUTUKSET

II TERAPEUTTISET SOVELLUTUKSET

ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET

-KAULAN JA PÄÄN ALUEEN UÄ
SYDÄMEN JA VERISUONISTON UÄ
RINTOJEN UÄ
YLÄVATSANUÄ
VIRTSATEIDEN UÄ
ALAVATSAN UÄ: GYNEKOLOGISET
MUUT
OBSTERISET ULTRAÄÄNET
MIESTEN UROLOGISET TUTKIMUKSET

ÄÄNIAALLOT

- -EIVÄT OLE ELEKTROMAGNEETTISTA SÄTEILYÄ
- -EIVÄT ETENE TYHJIÖSSÄ
- -ÄÄNEN ETENEMISNOPEUS ON KUDOSRIIPPUVAINEN-NESTEISSÄ SE ON N. 1,540M/S JA ESIM.LUUSSA SE ON 4,08 M/S
- ULTRAÄÄNITUTKIMUKSESSA KÄYTETÄÄN 3,0-9,0 MHz TAAJUUTTA

ÄÄNIAALLOT

- Äänienenergia siirtyy maksimaalisesti kahden molekyyliä sisältävän identtisen kudoksen rajalla
- Mikäli kudosten välillä on eroa, heijastuu osa äänienergiasta rajapinnalta takaisin

ULTRAÄÄNEN HAITTAVAIKUTUKSET

- kudoksen lämpeneminen
- mikrokuplat paikallisen paineenvaihtelun seurauksena
- kavitaatio

ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET

- SUOMESSA SYNTYY VUODESSA
- 55 000-60 000 UUTTA KANSALAISTA,
- JOILLE TEHDÄÄN RASKAUDEN AIKANA 1-5 ULTRAÄÄNITUTKIMUSTA
- GYNEKOLOGISIA
ULTRAÄÄNITUTKIMUKSIA TEHDÄÄN
JULKISELLA JA YKSITYISELLÄ
SEKTORILLA

Ultraääni gynekologiassa

- Diagnostiset tutkimukset
- Hoitotoimenpiteet

DIAGNOSTISET ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET

- 1 KOHDUN
ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET
- 2 MUNASARJOJEN
ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET
- 3 PARAMETRIOIDEN JA MUUN
PIKKULANTION
ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET

Kohdun ultraäänitutkimukset

- Myometrium
  - Benignit kasvaimet esim.myomat
  - Malignit kasvaimet esim.leiomyosarcoma
- Endometrium
  - Hypertrofia
  - Atrofia
  - Polyypit
- Kohdunkaulakanava

Munasarjojen ultraäänitutkimukset

- Normaali rakenne
- follikkelit
- Benignit kasvaimet
- cystat, endometrioosi jne
- Malignit kasvaimet

MUNATORVIEN ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET

- -SONOSALPINGOGRAFIA
- KOHDUNULKOISEN RASKAUDEN
DIAGNOSTIIKKA
- TULEHDUSDIAGNOSTIIKKA
  - Pyosalpinx
  - Sactosalpinx
- KASVAIMET

Raskauden aikaiset ultraäänitutkimukset

H 6-12 SIKIÖN IÄN MAARITYS

-pää-perä-mitta, muut mitat

- H 11-14 NISKATURVOTUKSEN PAKSUUS
- H 11-20 SIKIÖN RAKENNETERKASTELU
- H 12>> KOHDUNKAULAN SEURANTA
- H 24>> SIKIÖN KASVUN SEURANTA
- H 18>> SIKIÖN VOINNIN SEURANTA

ULTRAÄÄNIOHJATUT OBSTETRISET TOIMENPITEET

- DIAGNOSTISET TOIMENPITEET
  - H 10-13 ISTUKKANÄYTE
  - H 15>> LAPSIVESIPUNKTIO
  - H 16>> Sikiön napaverinäyte
- Ultraääniohjattu terapia
  - H 16 Sikiön punasolu-tai verihiutalesiirto
  - Sikiökirurgia
  - Sikiöreduktio

Ultraäänen ”uusia” sovellutuksia

- Niskaturvotusmittaus
- -Kromosomipoikkeavuuksiin-erikoisesti Downin oireyhtymään liittyy niskaturvotuksen paksuuntuminen
- - $>2,5\text{mm}$ (3mm) on poikkeava tulos ja oikeuttaa jatkotutkimuksiin 1. lapsivesi- tai istukkanäytteisiin

4D ULTRAÄÄNITUTKIMUS

- -3 ULOTTEINEN
ULTRAÄÄNITUTKIMUS, JOSSA LIIKE
ON 4.ULOTTUVUUS
- SOVELTUU HYVIN SIKIÖN
TARKASTELUUN
- -SUOMESSA 10 4D LAITETTA L. EI
EDES KAIKISSA
YLIOPISTOSAIRAALOISSA

VÄRI-DOPPLER ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET

- OBSTETRIKASSA
  - SIKIÖN VOINNIN SEURANTA
  - SIKIÖN SYDÄMEN JA VEREN-
KIERRON TUTKIMINEN
  - KOHDUN JA ISTUKAN SUON-
TEN TUTKIMINEN
- GYNEKOLOGIASSA
  - KASVAINDIAGNOSTIIKKA